

Faunabeheerplan: voortaan verplicht voor iedere jachtrechthouder

Sinds het hervormen van de jachtwetgeving op 1/07/2014 moet iedere jachtrechthouder over een goedgekeurd faunabeheerplan beschikken om de jacht te kunnen uitoefenen. Deze tekst wil duidelijkheid scheppen over wat een faunabeheerplan precies is en wat het faunabeheerplan moet bevatten.

Voor wie is het faunabeheerplan verplicht?

De wetgeving spreekt over "iedere jachtrechthouder" en "om de jacht te kunnen uitoefenen".

- Om de jacht te kunnen uitvoeren moet men steeds een jachtplan neerleggen. Bijgevolg kunnen we stellen dat een faunabeheerplan verplicht is voor iedereen die een jachtplan neerlegde met oog op het uitoefenen van een jachtactiviteit.
- Wat wordt verstaan onder "de jacht uitoefenen"? Artikel 2 van het jachtdecreet stelt dat een jachtdaad de handeling is waarbij het wild gedood of gevangen wordt en de handeling waarbij dat wild met dat doel opgespoord en achtervolgd wordt. In de wetgeving wordt "de jacht uitoefenen" gebruikt in de betekenis van het stellen van een jachtdaad. Let wel op, het uitvoeren van een bestrijding conform de wettelijke voorwaarden van artikel 22 van het Jachtdecreet, is niet hetzelfde als de jacht beoefenen.

Concreet kan het gaan om een individuele jachtrechthouder die met vuurwapen jaagt op houtduif, een valkenier die met roofvogel op konijn jaagt, leden van een WBE... Dit faunabeheerplan is dus verplicht voor iedere jachtrechthouder die de jacht uitoefent ongeacht de vorm van de jacht of de wildsoort die men wil bejagen.

De wetgeving voorziet een overgangsmaatregel voor jachtrechthouders die momenteel nog in het bezit zijn van een geldig beheerplan kleinwild. Deze beheerplannen blijven geldig voor de volledige periode waarvoor ze werden goedgekeurd. Zodra deze geldigheidsstermijn verstreken is, of wanneer een wijziging werd aangebracht aan de oppervlakte van het jachtterrein of aan het wildbeheer, wordt een nieuw goedgekeurd faunabeheerplan verplicht.

De wetgeving voorziet ook een overgangsmaatregel voor de WBE. *De (uitgebreide) wildbeheerplannen die een WBE opmaakte in functie van de huidige erkenning blijft geldig voor de lopende erkenningsperiode. Zodra het einde van de huidige erkenningsperiode in zicht is, moet de WBE tijdig een ontwerpfaunabeheerplan indienen met oog op de goedkeuring ervan. Om als WBE (opnieuw) erkend te worden, moet men immers in het bezit zijn van een goedgekeurd faunabeheerplan (1).*

Wat is een faunabeheerplan?

Het faunabeheerplan is een document dat antwoorden geeft op vragen die de wetgever aan jagers stelt. Zo wil het een instrument zijn dat jachtrechthouders doet nadenken over duurzaam wildbeheer in het algemeen en hoe men deze beginselen wenst te vertalen naar het eigen jachtterrein. Deze denkoefening is een uitnodiging om op het eigen jachtterrein een duurzaam wildbeheer (verder) te ontwikkelen gedurende de geldigheidsduur van het faunabeheerplan.

Voor een onafhankelijke jager is het faunabeheerplan maximaal geldig voor 5 jachtseizoenen. Voor een WBE is het faunabeheerplan geldig voor de periode van erkenning van een WBE. De erkenningsperiode van een WBE bedraagt steeds 6 jaar.

Wat moet er in een faunabeheerplan staan?

Artikel 43 van het Jachtvoorwaardenbesluit van 25 april 2014 beschrijft welke onderdelen een faunabeheerplan minstens moet bevatten. Dit artikel omvat 6 verschillende punten. Per puntje citeren we even de passage uit de wetgeving en lichten we nader toe wat het precies inhoudt.

Punt 1:

1° met betrekking tot het **populatiebeheer van wild** in het WBE-werkingsgebied of in het jachtterrein van de onafhankelijke jachtrechthouder:

- a) de populatie doelstellingen en eventuele doelstellingen voor bejaging voor elke bejaagbare soort;

- b) de oppervlakte en kwaliteit van het aanwezige leefgebied, geschikt voor elke bejaagbare soort. In deze rubriek wordt ook aangegeven welke verbeteringen aan de leefgebieden onder het voorgaande faunabeheerplan werden gerealiseerd;
- c) de concrete maatregelen met het oog op een duurzaam wildbeheer;
- d) concrete afspraken over jachtplanning in tijd en ruimte voor elke bejaagbare soort om de populatiedoelstellingen per bejaagbare soort te realiseren;
- e) een engagement over het verzamelen van gegevens over geschoten en gevangen wild, en een plan van aanpak voor de manier waarop die gegevens zullen worden verzameld voor een jaarlijks wildrapport;
- f) een kaart met de vaste jachtkansels;

Toelichting punt 1:

Over welke soorten gaat het?

In een faunabeheerplan bespreekt men alle bejaagbare wildsoorten. Bejaagbare wildsoorten zijn de wildsoorten uit artikel 3 van het Jachtdecreet waarop de jacht is geopend volgens het Jachtopeningsbesluit. Jaag je niet op een bepaalde wildsoort of is een wildsoort in uw revier niet aanwezig, dan vermeld je dit uitdrukkelijk.

Wat bespreek je per soort?

Voor elke bejaagbare wildsoorten bespreek je de volgende elementen:

- **Populatiedoelstellingen:** Waar wil je dat de populatie de komende jaren naar toe gaat? Hoe wil je de stand van deze soort binnen jouw jacht de komende jaar laten evolueren? Welk effect verwacht je dat je gekozen jachtstrategie zal hebben op de wildpopulatie?
Bijvoorbeeld: De laatste jaren tel je in het voorjaar veel minder hazen op terrein. Een doelstelling kan hier zijn dat je de komende jaren de hazenpopulatie terug wil laten stijgen naar een verbeterde staat van instandhouding, naar een gezonde populatie,... (a)
- **Bejagingsdoelstellingen:** welke doelen formuleer je rond het bejagen van de soort?
Voorbeelden kunnen zijn de jacht op de soort niet uitvoeren, het afschot verminderen, afschot verhogen, bijzondere jacht intensiveren om schade te voorkomen wanneer de gewassen op terrein schadegevoelig zijn ... (a)
- **Aanwezige leefgebieden:** beschrijf welke types leefgebieden er binnen jouw jachtterrein aanwezig zijn die geschikt zijn voor de wildsoort die je bespreekt. Denk hierbij aan een akker, weiland, bos, ruigtes, braakliggende percelen, boomgaarden, ... Geef hun oppervlakte mee. Zijn er binnen uw revier geen geschikte leefgebieden voor de soort aanwezig, dan geef je dit mee en leg je uit waarom dat zo is. (b).

Indien je in het verleden een eerder faunabeheerplan of het oude (klein) wildbeheerplan opmaakte, dan beschrijf je welke verbeteringen je tot nu toe aan het leefgebied voor de soort verwezenlijkte. (b).

- **Concrete maatregelen over een duurzaam wildbeheer:** welke acties onderneem je om de wildsoort op een duurzame manier te beheren? Mogelijks voorzie je acties om de leefgebieden van de wildsoorten te verbeteren zoals het aanleggen en/of onderhouden van hagen of houtkanten om dekking te voorzien, restpercelen laten verruigen voor voedsel en dekking, aanleggen van wildakkers eventueel in triorandbeheer, nestkorven voor eenden voorzien, oevervegetatie (opnieuw) aanplanten, ...

Heb je een specifieke jachtstrategie die de populatie van de wildsoort ten goede komt, dan leg je deze hier even uit. Voorbeelden zijn: hazen die in het leger blijven liggen, niet aanspreken of verjagen, hazen die achteruitlopen niet aanspreken, slechts 1 fazantenhen strekken wanneer men reeds 3 fazantenhanen heeft gestrekt, na een slechte broedseizoen de soort niet bejagen ... (c)

- **Afspraken jachtplanning in tijd en ruimte:** wanneer zal je in welk deel van jouw jachtterrein jagen op de soort. Voorbeelden zijn maximaal 1 maal per perceel de jacht op de soort uitvoeren, maximaal een stuk in een gebied strekken, de soort (bijzondere jacht) bejagen in schadegevoelige gebieden. Bespreek ook de eventueel aanwezige rustzones op de jacht.

Niet alle acties kan je alleen realiseren. Indien je samenwerkt met andere eigenaars, landbouwers, natuurverenigingen, naburige WBE's, ... dan vermeld je de gemaakte afspraken hier. (d)

- **Engagement** verzamelen afschot/vangstgegevens in functie van het **jaarlijks wildrapport**: iedere jachtrechthouder moet jaarlijks vóór 1 april een wildrapport bij het Agentschap voor Natuur en Bos indienen. In deze passage schrijf je expliciet een engagementsverklaring waarin je verklaart dat je jaarlijks het wildrapport zal aanleveren. Tegelijk leg je uit hoe je voor de wildsoort de gegevens voor het wildrapport verzamelt. (e)

Om het faunabeheerplan structuur te geven kan het nuttig zijn om voor elke bejaagbare wildsoort een apart hoofdstuk te maken waarbij de bovenstaande punten verschillende onderdelen zijn onder dit hoofdstuk.

Punt 2

2° met betrekking tot **valwild** in het WBE-werkingsgebied of in het jachtterrein van de onafhankelijke jachtrechthouder:

- a) een engagement over het verzamelen van gegevens over valwild en een plan van aanpak voor de manier waarop die gegevens zullen worden verzameld voor een jaarlijks valwildrapport;
- b) concrete en haalbare beheerdoelstellingen en maatregelen om het voorkomen van valwild te reduceren;

Toelichting punt 2:

Naast het wildrapport zal je in de komende jachtseizoenen ook andere rapporten moeten samenstellen zoals het **valwildrapport**. Valwild is het wild dat sterft buiten jachtactiviteiten zoals door aanrijdingen, maaien van bermen of landbouwpercelen, verdrinken in kanalen, ziekte, enz.

Als eerste schrijf je een expliciete engagementsverklaring waarin je verklaart dat je jaarlijks een valwildrapport zal opmaken. Tegelijk beschrijf je hoe je te werk zal gaan om gegevens rond valwild te verzamelen en verwerken. Het valwildrapport kan bijvoorbeeld een Excel tabel zijn waarin je volgende gegevens noteert: datum vondst, soort, geslacht, locatie, vermoedelijke oorzaak overlijden, ...

Vervolgens formuleer je beheerdoelen rond het verminderen van valwild. Een doelstelling kan bijvoorbeeld zijn het verminderen van aanrijdingen in de Kerkstraat, het voorkomen van uitmaaien van fazantennesten op landbouwperceel X. Hierbij benoem je ook de acties die zal ondernemen om deze specifieke doelstelling te behalen. Een voorbeeld kan zijn: om maaiverliezen te beperken probeer ik met de landbouwer overeen te komen dat ik voor de start van het maaien, met mijn jachthond door het perceel mag wandelen om zo het aanwezige wild rustig te verjagen, dathet maaien van het landbouwperceel start van binnen naar buiten om te vermijden dat het aanwezige wild ingesloten wordt, of dat de landbouwer wildredders gebruikt, ...

Door systematisch gegevens rond valwild bij te houden, kunnen op termijn eventueel zwarte punten binnen het jachtterrein duidelijk worden zoals waar er veel wild wordt aangereden of landbouwpercelen waar er dikwijls wild wordt uitgemaaid. In het volgende faunabeheerplan kan men vervolgens acties plannen om valwild te verminderen zoals met de gemeente overleggen om wildspiegels te plaatsen of meer landbouwers stimuleren om aandacht te hebben voor maaiverliezen, ...

Punt 3

3° met betrekking tot **schade door wild** in het WBE-werkingsgebied of in het jachtterrein van de onafhankelijke jachtrechthouder:

- a) een engagement over het verzamelen van gegevens over schade door wild en een plan van aanpak voor de manier waarop die gegevens zullen worden verzameld voor een jaarlijks wildschaderapport;
- b) concrete en haalbare beheerdoelstellingen en maatregelen om de schade te reduceren;

Toelichting punt 3:

Wederom schrijf je expliciet een engagementsverklaring waarin je verklaart dat je jaarlijks een **wildschaderapport** zal opmaken. Net zoals bij de andere rapporten leg je uit hoe je gegevens over schade door wildsoorten zal verzamelen en hoe je deze zal verwerken. Een bron van informatie kunnen de meldingen bijzondere jacht (=voorkomen van mogelijke schade door wildsoorten) of bestrijding (=optreden wanneer er reeds schade is) zijn. Minimaal hou je volgende gegevens bij: de soort die schade

veroorzaakte, periode dat de schade zich voordeed, om welke schade het gaat, een eventuele raming van de schade. Deze gegevens hou je bijvoorbeeld bij in een Excel tabel.

Je formuleert duidelijk en concrete beheerdoelstellingen rond wildschade. Deze doelstellingen kunnen zich specificeren per wildsoort, type schade, periode of locatie. Een voorbeeld zijn: het beperken van schade door houtduif aan schadegevoelige teelten zoals kool in de periode mei –juni, het verminderen van knaagschade door konijn aan jonge aanplant, het beperken van ganzenschade aan landbouwgewassen in het groeiseizoen, ...

Vervolgens verklaar je welke acties je zal ondernemen om schade door wild te beperken. Bijzondere jacht kan helpen wild te verjagen wanneer er schade dreigt te ontstaan. Bestrijding kan helpen om wild dat schade veroorzaakt te verdringen. Let op: beide systemen mogen pas toegepast worden nadat men vooraf een juiste preventieve maatregel heeft genomen die redelijkerwijs mag verwacht worden volgens de bepalingen van de Code goede praktijk ter preventie van soortenschade. Meer info hierover vind je via de ANB informatiecampagne 'Natuur als goede buur' te vinden op de ANB website www.natuurenbos.be > natuurbeleid > soortenbeleid > overlast of schade > natuur als goede buur

Punt 4

4° met betrekking tot **soorten die overlast veroorzaken** in het jachtterrein van de onafhankelijke jachtrechthouder:

- a) een engagement over het verzamelen van gegevens over het voorkomen van soorten die overlast veroorzaken en een plan van aanpak voor de manier waarop die gegevens zullen worden verzameld voor een jaarlijks overlastsoortenrapport;
- b) concrete en haalbare beheerdoelstellingen en maatregelen om soorten die overlast veroorzaken aan te pakken;

Toelichting punt 4

Net zoals bij de vorig rapporten begin je met het schrijven van een engagementsverklaring waarin je verklaart dat je jaarlijks een **overlastrapport** zal opmaken. Je legt even uit hoe je gegevens over overlast door soorten zal verzamelen en verwerken. Vanwaar komen je gegevens? Zijn dit bevindingen van op het terrein of zal je bijvoorbeeld ook klachten van derden verwerken?

In het overlastrapport hou je volgende gegevens bij: de soort die overlast veroorzaakte, periode dat de overlast zich voordeed, om welke type overlast het gaat.

Bij het behandelen van overlast door soorten mag de focus ruimer liggen dan enkel wildsoorten. Overlast door andere soorten mag ook aan bod komen. Denk hierbij aan overlast door invasieve exoten zoals halsbandparkiet en nijlgans. Vervolgens beschrijf je welke beheerdoelstellingen rond overlast je nastreeft. Deze doelstellingen kan je weer specifiek maken door doelen te formuleren per soort, type overlast, eventueel per locatie,... Hierbij vermeldt je de acties die je kan ondernemen om deze overlast te beperken.

Onder punt 3 van het wetsartikel werd gevraagd om te reflecteren over schade. Nu denk je na over overlast. Schade en overlast gaan in de praktijk vaak samen. Daarom kan het helpen om de aspecten rond schade en overlast samen te bespreken en een gezamenlijk schade-overlastrapport op te stellen.

Punt 5

5° met betrekking tot **subsidieerbare projecten** in het kader van duurzaam wildbeheer of een verbeterde veiligheid van de jacht:

- a) een overzicht van de projecten en hun inhoud;
- b) een planning van de projecten met een duidelijke vermelding van de deadlines voor de evaluatie;
- c) een raming van de kosten per project of deelproject;
- d) een overzicht van de bewijzen die de subsidieerbare kosten zullen staven;

Toelichting punt 5:

Dit punt is enkel van toepassing voor erkende WBE's.

Punt 6

6° met betrekking tot een WBE-werkingsgebied of het jachtterrein van de onafhankelijke jachtrechthouder dat geheel of gedeeltelijk overlapt met een speciale beschermingszone die is aangewezen met toepassing van het artikel 36bis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en natuurlijk milieu: de inhoud van het faunabeheerplan moet overeenstemmen met de instandhoudingsdoelstellingen en de prioriteiten die gelden voor de speciale beschermingszone in kwestie.

Toelichting punt 6:

Verspreid over gans Europa bestaat er een netwerk van gebieden met hoge natuurwaarden die vanuit Europa een bescherming genieten. Dit netwerk is beter gekend als "Natura 2000" en bevat gebieden die aangeduid zijn in kader van de Vogelrichtlijn en of de Habitatrichtlijn. Zo een gebied noemt men een speciale beschermingszone of afgekort SBZ.

Voor deze speciale beschermingszones worden er natuurdoelen opgemaakt die, eenvoudig gesteld, bepalen welke natuur men hier minstens wil behouden en welke natuur men hier op termijn wil ontwikkelen. Deze natuurdoelen noemt men ook instandhoudingsdoelstellingen of afgekort IHD.

In dit onderdeel van het faunabeheerplan onderzoek je of jouw jachtterrein overlapt met zo een speciale beschermingszone. Dit kan je opzoeken via volgende website: www.natura2000.vlaanderen.be. Op de startpagina tik je de postcode in van de gemeente waarin jouw jachtterrein ligt. Vervolgens verschijnen de Natura2000 gebieden die in jouw gemeente liggen. Voor meer informatie klik je door op het natura2000 gebied. Onderaan de pagina zie je de titel 'wat te beschermen'. Je kan klikken op 'habitattypes' en/ of 'dieren en planten'. Deze linken geven meer informatie over welke natuur of soorten hier beschermd zijn.

Overlapt jouw jachtterrein of WBE werkingsgebied met zo een Natura 2000 gebied, dan vermeld je de naam van dit gebied in je faunabeheerplan. Bij het ANB kan je meer informatie opvragen over het beheer in deze zone. Het beheer dat jij wil uitvoeren in jouw jachtterrein mag in geen geval indruisen tegen het globale geplande beheer van de speciale beschermingszone.

Ben je als jager enthousiast over het Natura 2000 project, dan kan ook jij je steentje bijdragen in dit Europees beschermingsverhaal. Zo kan je beheermaatregelen plannen die gunstig zijn voor wildsoorten en tegelijk ook een positief effect hebben op de staat van instandhouding van enkele beschermde soorten. Inspiratie voor dergelijke maatregelen kan je halen uit de boeken 'Handboek voor beheerders: deel 1 Habitats' of 'Handboek voor beheerders: deel 2 Soorten', beiden uitgegeven bij LannooCampus.

Meer info lees over speciale beschermingszones je op volgende links:

<http://www.natura2000.vlaanderen.be/>

http://www.ecopedia.be/312/encyclopedie/Europees_natuurnetwerk

Best wordt ook vermeld of er jachtgebieden van de WBE of onafhankelijke jachtrechthouder in **vogelrijke gebieden** liggen.

Dit omdat de jacht er zonder consensus na 15 november niet meer is toegestaan,!

Hoe dien je in?

Het Agentschap voor Natuur en Bos wil jachtrechthouders bijstaan bij de opmaak van het faunabeheerplan. Aarzel daarom niet om bij vragen contact op te nemen met het ANB.

Samengevat:

Algemeen geef je jouw faunabeheerplan informatie over volgende elementen:

- Per wildsoort gegevens over de aanwezige leefgebieden en of deze geschikt zijn, populatiedoelstellingen, maatregelen duurzaam wildbeheer, bejagingsdoelstellingen, jachtafspraken in tijd en ruimte
  - zie toelichting punt 1
- Gegevens over speciale beschermingszones eventueel aanwezig binnen jouw jachtterrein.
  - Zie toelichting punt 5
- Engagemensverklaringen en concrete plan van aanpak voor het opstellen van de jaarlijkse rapporten:
  - Wildrapport
  - Valwildrapport
  - Wildschaderapport
  - Overlastsoortenrapport

} zie toelichting punt 2, 3 en 4
- Een kaart met vaste jachtkansels aangeduid